This report is available in English

Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Adroddiad perfformiad blynyddol y Comisiynydd Heddlu a Throseddu ar reoli cwynion

1 Ebrill 2025 – 31 Mawrth 2026

This report is available in English

Cynnwys

.... 1

1. Cyflwyniad 3

1.1 Anghenraid statudol 3

1.2 Dyletswyddau statudol y Comisiynydd mewn perthynas â chwynion 3

1.3 Diben yr adroddiad hwn 3

1.4 Cwmpas 3

2. Hunanasesiad y Comisiynydd:Swyddogaethau delio â chwynion 3

2.1 Cwynion am y Prif Gwnstabl (rôl yr awdurdod priodol) 3

3. Adolygiadau o gwynion Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu 4

3.1 Cyd-destun deddfwriaethol 4

3.2 Rôl y Comisiynydd fel corff adolygu perthnasol 4

3.3 Model a fabwysiadwyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys 4

3.4 Hawliau adolygu 4

3.5 Cyfrifoldebau adolygu'r IOPC a'r Comisiynydd 5

3.6 Allanoli adolygiadau o gwynion 5

3.7 Sicrhau ansawdd 5

3.8 Dysgu a goruchwylio 5

3.9 Adolygu perfformiad 2025–26 5

4. Dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif 6

4.1 Dirprwyo awdurdod priodol 6

4.2 Bwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol 6

5. Craffu pellach a thawelwch meddwl y cyhoedd 6

5.1 Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub EF (HMICFRS) a Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu 6

5.2 Amseroldeb cyflwyno adroddiadau 7

5.3 Y Panel Heddlu a Throseddu 7

5.4 Pryderon y gymuned 7

6. Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu 7

This report is available in English

7. Hapsamplu cwynion Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu 8
7.1 Gweithgarwch hapsamplu 8
8. Cyhoeddi 8
9. Atodiad: Mapio i'r Gorchymyn Gwybodaeth Benodedig (2021) 8

---

1. Cyflwyniad

1.1 Anghenraid statudol

O dan *Orchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygio) 2021*, mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu gyhoeddi hunanasesiad blynyddol o berfformiad wrth oruchwylio gweithgarwch rheoli cwynion yr heddlu gan Heddlu Dyfed-Powys.

1.2 Dyletswyddau statudol y Comisiynydd mewn perthynas â chwynion

Mae gan y Comisiynydd dri phrif gyfrifoldeb:

- Gweithredu fel yr **awdurdod priodol** ar gyfer cwynion am y Prif Gwnstabl
- Dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif am effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd system gwynion yr heddlu
- Gweithredu fel y **corff adolygu perthnasol** ar gyfer rhai cwynion heddlu

1.3 Diben yr adroddiad hwn

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r adnoddau, y trefniadau llywodraethu a'r prosesau a fabwysiadwyd gan y Comisiynydd i gyflawni'r dyletswyddau hyn ac yn rhoi sicrwydd o gydymffurfedd â'r Gorchymyn Gwybodaeth Benodedig.

1.4 Cwmpas

Nid yw'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth am gwynion nac adolygiadau unigol.

---

2. Hunanasesiad y Comisiynydd:Swyddogaethau delio â chwynion

2.1 Cwynion am y Prif Gwnstabl (rôl yr awdurdod priodol)

Mae Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys yn statudol gyfrifol am ystyried cwynion a wneir yn erbyn y Prif Gwnstabl ac am sicrhau y delir â chwynion o'r fath mewn modd rhesymol a chymesur.

Perfformiad yn ystod y cyfnod adrodd

Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026:

This report is available in English

- Daeth **wyth cwyn** i law Swyddfa’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymwneud â'r Prif Gwnstabl.
- Nid oedd **chwe chwyn** yn bodloni'r meini prawf i’w cofnodi’n ffurfiol ac roeddent yn addas i'w datrys drwy brosesau amgen
- Cofnodwyd **dwy gŵyn** yn ffurfiol a'u hasesu fel rhai nad oeddent yn cyrraedd y trothwy i’w hatgyfeirio i'r Swyddfa Annibynnol ar gyfer Ymddygiad yr Heddlu (IOPC).

O'r ddwy gŵyn a gofnodwyd:

- Ni chafodd y gŵyn gyntaf ei chadarnhau gan ei bod yn ymwneud ag awdurdod dirprwyedig ac nid yw’n gŵyn uniongyrchol yn erbyn y Prif Gwnstabl. Ni wnaeth yr achwynydd arfer ei hawl i gael adolygiad gan yr IOPC
- Daeth yr ail gŵyn i law yn ddienw drwy Crimestoppers. Roedd y gŵyn yn ymwneud â phrosesau recriwtio mewnol. Gwnaed ymholiadau â'r heddlu ac ni chymerwyd unrhyw gamau gweithredu pellach. Roedd y Comisiynydd yn fodlon bod y gweithdrefnau cywir wedi'u dilyn a bod y pryderon a godwyd yn ymwneud â phroses ddirprwyedig.

Gwnaed yr holl benderfyniadau yn unol â Chylchlythyr Focus yr IOPC – *Ymdrin â chwynion yn erbyn Prif Swyddog* (Cylchlythyr Focus 16).

---

3. Adolygiadau o gwynion Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu

3.1 Cyd-destun deddfwriaethol

Cyflwynodd *Deddf Plismona a Throseddu 2017* ddiwygiadau i system gwynion yr heddlu i wella annibyniaeth, tryloywder a’r broses o ddysgu o gwynion.

3.2 Rôl y Comisiynydd fel corff adolygu perthnasol

O dan y trefniadau newydd, mae'r Comisiynydd neu'r IOPC yn gweithredu fel y corff adolygu perthnasol, gan ddisodli'r system apeliadau flaenorol.

3.3 Model a fabwysiadwyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys

Mae'r Ddeddf yn darparu tri model gweithredu. Mabwysiadodd Comisiynydd Heddlu a Throseddu Heddlu Dyfed-Powys **Fodel 1**, mae'r sail resymegol dros y penderfyniad hwn wedi'i chyhoeddi ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

3.4 Hawliau adolygu

Ers 1 Chwefror 2020, gall unigolion sy'n anfodlon â chanlyniad cwyn a gofnodwyd o dan Atodlen 3 o *Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002* wneud cais am adolygiad. Heddlu Dyfed-Powys sy'n parhau i fod yn gyfrifol am gofnodi ac ymchwilio i gwynion.

This report is available in English

3.5 Cyfrifoldebau adolygu'r IOPC a'r Comisiynydd

Yr IOPC yw'r corff adolygu perthnasol mewn achosion sy'n ymwneud â'r canlynol:

- Ymddygiad uwch-swyddog (uwchlaw Prif Uwch-arolygydd)
- Materion troseddol neu ddisgyblu posibl
- Ystyriaethau Erthygl 2 neu 3 o Siarter Hawliau Dynol Ewrop (ECHR)
- Atgyfeiriadau IOPC gorfodol neu seiliedig ar fenter

Ym mhob achos cymwys arall, y Comisiynydd yw'r corff adolygu perthnasol.

3.6 Allanoli adolygiadau o gwynion

Yn dilyn proses dendro ar y cyd a arweinir gan Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys, dyfarnwyd contract i Sancus a ddefnyddir ar y cyd gan y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu ar gyfer heddluoedd Dyfed-Powys, Gwent a Gogledd Cymru. Bydd adolygiadau o gwynion yn cael eu rhoi ar gontract allanol i Sancus fel y bo angen er mwyn sicrhau gwydnwch a hyfywedd ariannol i'r Comisiynwyr.

Hysbysir pob achwynydd bod modd allanoli adolygiadau i Sancus, gyda'r wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar [wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu.]

3.7 Sicrhau ansawdd

Mae trefniadau sicrhau ansawdd cadarn ar waith:

- Adolygiad annibynnol gan Sancus
- Ystyriaeth o ganlyniadau gan weithwyr achos ansawdd gwasanaeth hyfforddedig Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu
- Goruchwyliaeth gan y Pennaeth Sicrwydd cyn datgelu
- Hyfforddiant parhaus a arweinir gan Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu ar gyfer staff Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu

3.8 Dysgu a goruchwylio

Rhennir argymhellion a phwyntiau dysgu ag Adran Safonau Proffesiynol yr heddlu, ac mae angen ymatebion ffurfiol o fewn 28 diwrnod. Mae data adolygu yn cael eu cofnodi, ac adrodd amdanynt, bob chwarter i'r Bwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol. Mae'r Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu hefyd yn cyfarfod bob chwarter â Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu i nodi themâu a rhannu arferion gorau.

3.9 Adolygu perfformiad 2025–26

- **53 o geisiadau adolygu** wedi dod i law (60 yn 2024–25)
- **51 o adolygiadau wedi'u cwblhau**, gan gynnwys dau a gariwyd drosodd o'r flwyddyn flaenorol
- **10 wedi'u cadarnhau** a **41 heb eu cadarnhau**
- Arweiniodd **10 adolygiad** at argymhellion ffurfiol ar gyfer yr heddlu

- Cariwyd **4 adolygiad** ymlaen i 2026–27

---

4. Dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif

4.1 Dirprwyo awdurdod priodol

Y Prif Gwnstabl, yn gweithredu drwy'r Dirprwy Brif Gwnstabl a'r Adran Safonau Proffesiynol, yw'r awdurdod priodol ar gyfer cwynion yn erbyn swyddogion, staff a gwasanaethau.

4.2 Bwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol

Wedi bod ar waith ers mis Mawrth 2024, mae'r Bwrdd yn cyfarfod bob chwarter ac yn cael ei gadeirio gan Brif Weithredwr Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu. Cyfarfu **bum gwaith** yn ystod y cyfnod adrodd.

Mae eitemau sefydlog ar yr agenda yn cynnwys:

- Perfformiad yr heddlu gan gynnwys data Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu ar boddhad ar y ffordd y deliwyd â chwynion
- Camymddwyn a gwirio
- Adolygiadau o gwynion yn erbyn Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu a chanfyddiadau hapsamplu

Roedd y gweithgarwch craffu ychwanegol yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

- Adroddiadau cenedlaethol Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu
- Tryloywder camymddygiad ac ymatebion rhyddid gwybodaeth
- Polisïau chwythu’r chwiban a gwrthlygredigaeth
- Prosesau gwirio, recriwtio a fforffedu pensiwn
- Amseroldeb ac ansawdd ymchwiliadau i gwynion

---

5. Craffu pellach a thawelwch meddwl y cyhoedd

5.1 Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub EF (HMICFRS) a Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu

Mae'r Comisiynydd yn destun craffu allanol gan HMICFRS a Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu. Cyhoeddir ymatebion i ganfyddiadau a diweddariadau ar y cynnydd a wnaed ar wefan Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chânt eu monitro drwy'r byrddau plismona.

This report is available in English

5.2 Amseroldeb cyflwyno adroddiadau

Yn unol â Rheoliadau 13 a 19 o *Reoliadau'r Heddlu (Cwynion a Chamymddwyn) 2020*, hysbyswyd Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu am **11 o ymchwiliadau** a gymerodd fwy na 12 mis. Mae amseroldeb bellach yn eitem sefydlog ar agenda'r Bwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol.

5.3 Y Panel Heddlu a Throseddu

Parhaodd y Panel Heddlu a Throseddu i graffu ar berfformiad statudol y Comisiynydd, gan gyfarfod **chwe gwaith** yn ystod 2025–26. Cyhoeddir adroddiadau o gyfarfodydd ar wefan y Panel Heddlu a Throseddu ac maent yn cynnwys crynodeb o gwynion a ddaeth i law'r Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn ogystal ag adolygiadau a gynhaliwyd mewn perthynas â delio â chwynion a gynhaliwyd gan yr heddlu.

5.4 Pryderon y gymuned

Mae casglu a dadansoddi pryderon lleol gan y cyhoedd yn cefnogi blaenoriaeth y Cynllun Heddlu a Throseddu o feithrin ymddiriedaeth a hyder mewn plismona bro.

Caiff gohebiaeth ei chofnodi ar system rheoli cofnodion Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu a'i chategoreiddio fel y gellir cynnal dadansoddiad chwarterol o gyfathrebiadau a fydd yn llywio gweithgarwch craffu ac ymgysylltu yn y dyfodol.

Yn ystod 2025–26, cofnododd y Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu **389 o bryderon y gymuned**. Mae gohebiaeth wedi'i rhannu'n gategorïau ar gyfer dadansoddiad chwarterol sy'n helpu i lywio gweithgarwch craffu yn y dyfodol.

Mae'r pum categori uchaf a gofnodwyd wedi'u hamlinellu isod

- Cafodd 30% eu cofnodi fel cwynion yn ymwneud â'r Adran Safonau Proffesiynol lle'r oedd unigolion naill ai am wneud cwyn newydd neu'n ceisio diweddariad ar gŵyn weithredol.
- Roedd 15% yn gysylltiedig ag anfodlonrwydd sefydliadol
- Roedd 14% yn ymwneud â phryderon ynghylch traffig lleol
- Roedd 8% yn ymwneud â phryderon ynghylch ymddygiad gwrthgymdeithasol
- Roedd 5% yn ymwneud ag amseroedd ymateb Heddlu Dyfed-Powys

---

6. Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu

Mae'r Comisiynydd yn cyfarfod bob chwarter â Chyfarwyddwr Ymgysylltu Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu, sy'n hanfodol wrth gefnogi dyletswydd y Comisiynydd i ddwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif drwy graffu ar berfformiad yr heddlu, atgyfnerthu tryloywder ac atebolrwydd, a chryfhau ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd mewn plismona.

This report is available in English

Mae Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu yn cyhoeddi ystadegau cwynion yn chwarterol a blynyddol, gan alluogi cymharu heddluoedd, dadansoddi tueddiadau a meincnodi.Mae data adolygu Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu wedi’u cynnwys ac mae'n rhoi cipolwg ar lefelau boddhad achwynwyr. Gellir gweld yr ystadegau diweddaraf ar y ddolen ganlynol Heddlu Dyfed-Powys | Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC)

---

7. Hapsamplu cwynion Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu

7.1 Gweithgarwch hapsamplu

Yn ystod 2025–26, hapsamplodd Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd (SCHTh) **57 o achosion o gwynion a gaewyd**, gan gwmpasu meysydd fel plismona bro, troseddau casineb, ymchwiliadau a phlismona'r ffyrdd.

Roedd y canfyddiadau allweddol yn cynnwys:

- Oedi a methiannau cyfathrebu mewn rhai achosion
- Cofnodi datrysiadau anffurfiol mewn ffordd anghyson
- Ansawdd cryf yr ymatebion ysgrifenedig gan yr Adran Safonau Proffesiynol
- Tystiolaeth o safon da rheoli disgwyliadau mewn cyfathrebiadau i achwynwyr

Adroddir canfyddiadau bob chwarter i Fwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol a'u cyhoeddi ar wefan Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throseddu.

---

8. Cyhoeddi

Yn unol â Gorchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygio) 2021, mae'r adroddiad perfformiad blynyddol ar reoli cwynion hwn wedi'i gyhoeddi ar wefan Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys.

---

9. Atodiad: Mapio i'r Gorchymyn Gwybodaeth Benodedig (2021)

Mae'r tabl isod yn dangos sut mae'r adroddiad hwn yn cydymffurfio â'r gofynion gwybodaeth a nodir yng **Ngorchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygio) 2021**, yn benodol y darpariaethau sy'n ymwneud â swyddogaethau goruchwylio ac adolygu cwynion yr heddlu.

This report is available in English

Gofyniad Gorchymyn Gwybodaeth Benodedig (2021)	Disgrifiad o'r gofyniad	Lle mae'r adroddiad hwn yn ymdrin ag ef
Erthygl 1(2) – Gofyniad cyhoeddi blynyddol	Gofyniad ar Gomisiynwyr Heddlu a Throseddu i gyhoeddi gwybodaeth benodol bob blwyddyn	Adran 8 – Cyhoeddi
Paragraff 7A(a)	Hunanasesiad y Comisiynydd o berfformiad wrth oruchwylio'r ffordd y mae'r prif swyddog yn delio â chwynion	Adran 1 (Cyflwyniad) ac Adran 2 (Hunasasesiad y Comisiynydd)
Paragraff 7A(b)	Trefniadau ar gyfer ymdrin â chwynion yn erbyn y Prif Gwnstabl	Adran 2.1 – Cwynion am y Prif Gwnstabl
Paragraff 7A(c)	Disgrifiad o’r ffordd y mae'r Comisiynydd yn gweithredu fel corff adolygu perthnasol	Adran 3 – Adolygiadau o gwynion Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu
Paragraff 7A(d)	Gwybodaeth am adnoddau a phrosesau a ddefnyddir i gyflawni swyddogaethau adolygu	Adrannau 3.6 – Allanoli, sicrhau ansawdd
Paragraff 7A(e)	Data ar nifer yr adolygiadau o gwynion a'u canlyniadau	Adrannau – Adolygu perfformiad
Paragraff 7A(f)	Sut mae dysgu ac argymhellion o gwynion yn cael eu nodi a sut y delir â hwy	Adrannau 3 ac Adran 7 – Hapsamplu
Paragraff 7A(g)	Sut mae'r Comisiynydd yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif am ddelio â chwynion	Adran 4 – Dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif
Paragraff 7A(h)	Trefniadau llywodraethu a chraffu sy'n cefnogi’r broses o oruchwylio cwynion	Adrannau 4 a 5 – Bwrdd Sicrwydd Safonau Proffesiynol, Panel yr Heddlu a Throseddu, craffu allanol
Paragraff 7A(i)	Ymgysylltu â Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu a goruchwyliaeth ganddi	Adrannau 3.14 a 6 – Ymgysylltu ac ystadegau Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu
Paragraff 7A(j)	Tryloywder a hygyrchedd gwybodaeth am gwynion	Adrannau 5 ac 8 – Pryderon y gymuned a chyhoeddi

Mae'r mapio hwn yn rhoi sicrwydd bod y Comisiynydd wedi cydymffurfio'n llawn â'r Gorchymyn Gwybodaeth Benodedig a'r gofynion cyhoeddi.

This report is available in English

Perfformiad a sicrwydd yr heddlu	Mae Adrannau 3, 4, 5 a 7 yn rhoi sicrwydd ansoddol a meintiol ar sut mae'r heddlu'n delio â chwynion.
Dysgu a gwelliant parhaus	Mae Adrannau 3 a 7 yn nodi sut mae dysgu, argymhellion a hapsamplu yn llywio gwelliant
Ymgysylltu a hyder y cyhoedd	Mae Adran 5 yn dangos sut mae pryderon y gymuned yn cael eu casglu, eu dadansoddi a'u defnyddio i lywio gweithgarwch craffu